

การศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร

Study the Problem and Factors that Affect of Management Of Agro-Tourism of Farmers in Kamphaeng Phet Province

รัชนิวรรณ บุญอนันท์¹ พชรไพ โประภัสสร²
และยุชิตา กันหาหมิง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชรจำนวน 19 คน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 11 คน โดยกำหนดขนาดผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการตลาดการท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านการบริการการท่องเที่ยว และปัญหาด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชรพบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนี้ ความรู้ ทักษะ และลักษณะส่วนบุคคล

คำสำคัญ: ปัญหาการบริหารจัดการ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ABSTRACT

This research has the following objectives: 1) to study the issue of management of agro-tourism farm in the province of Kamphaeng Phet, and 2) to study the factors that affect the management of agro-tourism farm in the province of Kamphaeng Phet. Data were collected by in-depth interviews and focus group of 19 farmers in the province of Kamphaeng Phet, and who is involved with the management of agro-tourism in the province of Kamphaeng Phet 11 people by the size of the data model. Data were analyzed by analysis of frequency, percentage and content analysis. The research findings were as follows: the agricultural tourism is mainly a problem of the tourism market, followed by the issue of tourism services. Resources and Tourism

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
Ratchaneewan_b@hotmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร commarts35@ymail.com

³อาจารย์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
loogtaw@hotmail.com

respectively, the factors that affect the management of agro-tourism farm in the province of Kamphaeng Phet found a factor in management of agro-tourism as the knowledge, skills and personal characteristics.

Keywords: Problem Management, Factors that Affect of Management, Agro-Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศมาให้แก่ประเทศชาติเป็นจำนวนมาก ช่วยในการสร้างงานและกระจายความเจริญออกไปสู่ส่วนภูมิภาคได้เป็นอย่างดี การท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น การท่องเที่ยวจะยั่งยืนได้นั้น ท้องถิ่น จังหวัดและประเทศจะต้องมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ดีและมีประสิทธิภาพ จะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนรวมถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืน(World Tourism Organization: WTO, 2003: 1)

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้ทั้งความเพลิดเพลินและความรู้ นำกลับไปประยุกต์ใช้หรือประกอบอาชีพได้ หรือ เป็นการท่องเที่ยวที่นำเอาวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีการประกอบอาชีพของเกษตรกร ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มาผสมผสาน ด้วยระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน อันก่อให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ของเกษตรกรนำไปสู่การถ่ายทอดภูมิปัญญาและเทคโนโลยีการเกษตรแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไป (นิเวศฟาร์มเมอร์คอตคอม, 2554: 1) ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวสนใจที่จะเข้าไปศึกษาเรียนรู้การทำเกษตรของเกษตรกร และการใช้ชีวิตกับเกษตรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรนิยมเปิดไร่ นา สวนของตนเป็นแหล่งท่องเที่ยว อนึ่งนอกจากนี้ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้น ก่อให้เกิดผลดีทั้งในแง่เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยหลาย ๆ ด้าน เช่น ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยวและจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว ช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจและวางแผนในอาชีพดั้งเดิมของเกษตรกร สอรัฐ มาบุญ (2547: 1) ระบุว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตรนอกจากจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรเจ้าของสวนแล้ว ยังเป็นการแก้ไขปัญหาการค้าผลไม้ตกต่ำ เนื่องจากเกษตรกรสามารถจำหน่ายได้ราคาที่ดีขึ้นและการจำหน่ายผลไม้ให้กับนักท่องเที่ยวสามารถจำหน่ายได้โดยไม่ต้องคัดขนาดของผลไม้ นอกจากนี้ยังสามารถกระจายรายได้สู่ส่วนอื่น ๆ ของชุมชนได้อีกด้วย อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ทำให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน ก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยว (คนต่างถิ่น) กับเกษตรกร (คนท้องถิ่น) ได้เป็นอย่างดี ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ต่าง ๆ ระหว่างกัน ดังนั้น เกษตรกรจึงควรมีระบบการบริหารจัดการไร่ นา สวนของตนอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แต่การที่เกษตรกรจะบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เกิดความยั่งยืนได้เกษตรกรจะต้องมีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ดีและมีประสิทธิภาพ

จังหวัดกำแพงเพชรเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหลายรูปแบบทั้งสวนผลไม้ สวนไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น โดยเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชรเปิดไร่ นา ของตนให้นักท่องเที่ยวชมทั้งหมด 19 แห่ง แต่จากการที่นักวิจัยลงพื้นที่และสัมภาษณ์เกษตรกรบางท่าน พบว่า มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว

ประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 3 “จัดการอย่างไรให้ธุรกิจท้องถิ่นไทยเติบโตอย่างยั่งยืน” 27 พฤศจิกายน 2558

คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี